

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput II. S. Placidus iter in Siciliam arripit, et prodigiorum multitudine
claret.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

gg Mons Marsicus seu Massicus situs est in Campania Italia prope Calenum, Italici Carinula.

hh Casini notitiam habes num. 104 et seq. Comment. præv. Porro quæ hoc numero et binis sequentibus Pseudo-Gordiano narrat, magnam partem e Gregorio Magno desumpta sunt. Vide Commentarii prævii num. 403, 406 et 407.

ii Nimirum anno 529, ut quidem Pseudo-Gordiano ait supra num. 44.

kk Pueri pariete oppressi nomen Gregorius tacuit; Severum Pseudo-Gordiano dicit, secutus verosimiliter vitiosum codicem, qui pro De servo Dei parvulo habet: De Severo Dei parvulo. Vide num. 407 Comment. prævii.

ll En Pseudo-Gordiano in fædum errorem prolapsus. Dixit supra num. 44, Benedictum Casinum abisse anno 529, quem, constructo Casini monasterio, Tertullus, ut hic ait, invisit. Sed vide, quos Tertullo comites faciat; Boetium, Symmachum, et Vitalianum. Boetium, Symmachumque occidi Theodoricus jussit, qui post annum 526 in vivis non fuit, et ante, quam Justinianus, qui anno 527 imperare cepit, imperium nactus est, paulo post Boetii et Symmachi necem obiit, ut Procopius lib. 1 de Bello Gothico capp. 1 et 2 scribit. Vitalianus autem hic idem, ut opinor, designatur, qui commentitio Tertullianæ donationis instrumento subscribitur: at is jam inde ab anno 520 consulatu simul et vita exutus fuit. Vide num. 54 Comment. prævii et seqq.

mm S. Mauri patre, ut liquet ex num. 18 infra.

nn Hujus ecclesie mentio est apud S. Gregorium lib. 11 Dialog. cap. 8.

oo Libellionum principem.

pp In Appendice Chronici Casinensis commentitium Justiniani imperatoris diploma legitur pag. 781 et tribus seqq., quo Tertulli donationes Casinensi monasterio factas confirmat: possessionum nomina paulo aliter exprimuntur; sed utrobique corrupte. Sunt inter has non pauca, quarum situm frustra quæsi; reliquarum vero situm hic describere tediousum magis, quam utile futurum lectori, existimari.

qq Donationis hujus duntaxat meminit Leo Marsicanus; sed generatim, lib. 1 Chronici Casinensis cap. 4.

rr Is ipse nimirum, quem volunt horum Actorum scriptorem, et S. Placidi in Sicilia socium, Syracusis tandem mortuum, de quo vide, quæ habentur apud Octavianum Cajetanum tom. 1 Vitaram Sanctorum Siculorum pag. 487, ubi etiam Beati et Sancti titulo afficitur. Actum de illo brevibus est ad diem 18 Martii in Prætermissis.

CAPUT II.

S. Placidus iter in Siciliam arripit, et prodigiorum multitudine claret.

Turbatam in
Sicilia rem
Benedictinam

a

b

Per idem tempus procuratores cortium a, quas in Sicilia Tertullus patricius patri Benedicto concesserat, legatos Cassinum ad beatissimum patrem Benedictum direxerunt, eo quod cortes b ipsæ a quibusque devastarentur, adeo

ut a procuratoribus nullo modo possent defendi, neque debitum pensum a possessoribus exigi. His, venerabilis pater, auditis, omnem convocans Congregationem, quæ in suis possessionibus acta, sibi que nunciata essent, per ordinem pandit. Demum vero ex consulto Cassinensis Congregationis Placidum sanctissimum, discipulum suum, ad tantum laborem sustinendum aptissimum judicans, ob id vel maxime, quia nullus easdem possessiones, sicut ipse defendere et custodire valeret, evocat, illumque ad tuitionem earundem cortium dirigens, dixit ad eum: Ad suscipiendum militiæ laborem, dilectissime, accinge sicut vir lumbos tuos, quem per me nunc tibi dat Rex omnium Christus, qui factus est obediens usque ad mortem. Reminiscere igitur sermones ejus dicentis: « Non veni » facere voluntatem meam, sed ejus, qui misit » me, Patris e. » Non te longi itineris conturbet austeritas; recordare illud Apostolicum: « Quia » non sunt condignæ passionibus hujus temporis » ad futuram gloriam, quæ revelabitur in no- » bis d, » etc.: « Per varias tribulationes oportet » nos introire in regnum Dei e. » Pro Christi namque nomine, qui in hac vita decertaverint, in futura æternam remunerationem accipient, illam scilicet, quam nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in cor hominis ascendit, quæ præparavit Deus diligentibus se. Jesus Christus autem Filius Dei semper sit tecum, perducet te ad vitæ æternæ consortium.

21 Hæc dum perorasset, dedit commilitones tanti itineris Gordianum et Donatum, mandans, ut ita beato Placido unico sibi ac carissimo, sicut et sibi eatenus, in omnibus obsequerentur, osculansque beatum Placidum, et benedicens, dimisit a se, anno Dominicæ Incarnationis quingentesimo trigesimo sexto f. Igitur benedictionem et osculum suscipiens tanti Patris, tertio decimo Kalendas Junii beatissimum Placidum cum duobus famulis suis Gordiano et Donato, ascensis equis, primo diluculo iter aggrediens, advesperascente jam die, Capuam pervenit ad urbem g, ubi benigne cum suis a beato Germano h, ejusdem civitatis episcopo, susceptus est. Primicerius i vero ejusdem Capuanæ ecclesie, nomine Zoffas, laborans valde pessima infirmitate capitis, quam medici Græco vocabulo Cephalearum vocant, ubi comperit, illic adesse Placidum, beatissimi patris Benedicti discipulum, cujus jam per totum orbem Romanum miraculorum fama radiabat k, procidit ad ejus pedes, dicens: Adjuro te, Placide serve Dei summi, per venerandum nomen pretiosissimi magistri tui Benedicti, ut digneris super caput meum manus tuas sanctas imponere, ac preces Redemptori et Salvatori omnium fundere; confido enim et constantissime credo, quia, si hoc feceris, continuo recipiam sanitatem.

22 Sanctus autem Domini Placidus, ab eodem primicerio talia dum verba audisset, pavore perterritus, omnimodis contradicere cepit, dicens: Recedite, quia hæc mea non sunt, sed beatissimi patris Benedicti, et illorum, qui Salvatori omnium placuerunt. Ego enim peccator sum, et perfectissimorum virorum suffragii indigens. Sanctus vero Germanus episcopus una cum clericis suis servi Domini Placidi ore hæc audiens, et Deo et hominibus illum carissimum ac dilectissimum esse prænosens, primicerii precibus victus, pro ejusdem languidi incolumitate illum rogare instantissime cepit. Vir autem Domini

restitutum it
S. Placidus
anno 556.

f

g h

i

k

et Capue
prodigiorum

A Domini supplicationem tanti patris minime contemnendam ducens, crexit se, surgensque manum capiti ejus imposuit, et ad cœlum oculos elevans, dixit: In nomine Domini nostri Jesu Christi, cujus virtute, nihil læsus, sum ereptus de aquis, a quibus trahebar, adjutus meritis et orationibus magistri nostri Benedicti, si fidem habes tantæ credulitatis, restitua te Deus in pristinam sanitatem. Cumque omnes, qui aderant, respondissent, Amen, confestim dolor capitis, quo per multos annos fuerat fatigatus, ab eo discessit, cepitque laudare et benedicere Deum, dicens: Benedictus Deus et Pater Domini nostri Jesu Christi, qui me sanum fecit meritis et intercessionibus beatissimi patris Benedicti per sanctissimum Placidum discipulum ejus.

initium facit:

23 Itaque dum beati Placidi sanctitas per ora omnium volitaret, quidam cæcus inopinato vociferantis populi clamore percussus, sollicitè interrogare cœpit, quid esset. Qui cum respondissent, quod Placidus, discipulus beati Benedicti, venisset, cæcus fide fervens, duci se ante beatum Placidum fecit, rogansque eum per sanctum et terribile nomen Domini, et obtestans, ut suis sanctis precibus sanitatem impetraret a Domino. Sanctus autem Domini Placidus, more sibi solito in fletum erumpens, jussit eum adduci ad se, et, cum appropinquasset, super ejus oculos signum salutiferæ Crucis faciens, oravit ad Dominum, dicens: Mediator Dei et hominum, Domine Jesu Christe, qui ideo de cœlis ad terram descendisti, ut sedentes in tenebris et umbra mortis illuminares, qui beatissimo magistro nostro Benedicto tantam gratiam contulisti, ut omnibus languoribus et vulneribus subveniret, tu per ipsius merita huic cæco lumen restitue, ut videns magnalia tua, te patrem, te dominum veneretur et adoret. Expleta oratione, Sanctus Domini, conversus ad cæcum, dixit: In nomine ipsius, qui solem et lunam in cœli ornameto constituit, et cæco nato oculos, quos natura negaverat, condonavit, adjutus meritis sanctissimi magistri nostri Benedicti, surge sanus et incolumis, et prædica omnibus mirabilia Dei. Ad hanc vocem sanus exurgens, ac improvise sanguine manante de lumine, salutem suam oculi mirabiliter receperunt. Mox vero, ut lucem conspexit, ad ejus vestigia ruens, pedes illius, insatiatus gaudio, deosculari avidissime cœpit, pariterque Gordiano et Donato præ compunctione deflentibus, qui Dei laudabant magnalia, quia eidem cæco oculos restituit. Sed hæc quidem, præsentem sancto Germano episcopo, gesta sunt.

inde territorium

24 Inde quoque Sanctus Domini dum recessisset, ac juxta civitatem Calatiam iter ageret, quidam languidus ei factus est obvius, conquerens, quod accolæ regionis illius gravi tædio laborarent. Vir autem Dei illius fidem admirans, oratione præmissa, salutiferæ Crucis vexillo languidos cunctos, qui præsentem erant, consignans, pristinae salutis restituit. Tunc temporis quædam mulier, filium parvulum habens in ultimo flatu palpitantem, jam jamque moriturum, ante sanctum Domini Placidum obtulit, dicens: Placide, pater honestissime, qui sanitatis gaudia quamplurimis reddidisti, respice, quæso, voces ancillæ tuæ, attende fletum, suscipe preces, et mihi unicum filium, jam in extremis positum, redde, ut plena gaudio, vacua gemitu, cuncta Regentis laudare possim magnalia. Vides infelicem, extorquente morte, rapinam, aut

mihî filium restituere, aut pariter cum ipso funeratum me obtine. Indulge, pater Placide, miserræ, per magistrum tuum Benedictum te adjuro, quam dolor reddit audacem. Qua flebiliter poscente, mox, ut beati Placidi dextra expirantem signum salutiferæ Crucis expressit, quasi evigilans de sopore, matris papillas expetiit, qui jam frigebat in mortem. Ita in momento temporis filius de mortis fauce, mater tollitur de mœroris funere. Gratia Creatori et gubernatori ab omnibus redditur, patris Benedicti sanctitas cunctorum ore prædicatur qui talem dignus fuit nutrire discipulum, a quo morbis jugiter ac languoribus imperabatur. Post hæc oblatum est ei quidam paralyticus, universorum membrorum damnata ferens officia, nullumque vigorem retinens plantæ vel dexteræ. Sanctus autem Domini Placidus, qui dona larga præstabat mortalibus, super eum salutiferæ Crucis signaculum fecit, confestimque morbus excluditur, salubris vigor illabatur, recreatisque visceribus, melius renascitur, salute, quam germine; plus acquirens et plus sumens ex munere, quam sumpsit ex origine.

AUCTOR PSEUDO-GORDIANO.

25 Alius interea vir cum quartano typo graviter affligeretur, fidens de beneficio Dei, beato occurrere studuit Placido, quem sanctus Vir attritum conspiciens, orationem fudit ad Dominum, dicens: Domine Jesu Christe, qui socrum Apostoli tui Petri, puerumque Centurionis solo verbo curasti, te quæso per suffragia dilectissimi servi tui, magistri nostri Benedicti, huic languido portum salutis ostende. Necdum verba finierat, et quasi impetu fluminis ita quartanæ febris ignis extinctus est, sanusque consurgens, laudem dicebat Altissimo. His porro diebus quidam claudus, vix a duobus advectus, ei præsentatus est qui erat mutus et claudus, lingua vigeat immobilis, anhelitu palpitante, pars erat tota de funere, ut videntibus oculis reliquum esset cadaveris. Super quem misericorditer ut signum salutiferæ Crucis Placidus pater impressit, confestim omnis viror per membra diffunditur, venarum fluxus, ac si rivulus esset, suscitatur, nervorum imbecillis stupor excutitur, naturali motu ad vitalem usum tota fabrica renovatur. Mox linguæ plectrum, digitorum glomî tenduntur, pedum bases solidantur, totaque viscerum moles. Hoc fuit Placido vivificare, quod tangere, ac convalescente medela, Deo gratias referens, Sancti deosculabatur vestigia. Eo quoque tempore quidam vir, ad Sanctum Domini accedens, supplicare cœpit, ut ad amicum suum aut ipse aut missi ejus venirent. Sed quia Servo Domini fuit accessus difficilis, parumper distulit. Alteraque die exoratus, ad eum accedere studuit, qui sub torture duplici hinc pressus valetudine erat, inde podagræ vulnere cruciabatur. Quem Vir Domini, præmissa oratione, signavit, eodemque momento, debilis, manibus directis, de languore longinquo, gressu solidato prosiluit. Sed ut duplicaretur tunc sanitatis mysterium, sanitas, quæ præcessit in uno, pervenit ad alium.

E Calatiens' peragrans;

m

F

n

26 Nam quidam vir habens filiam mutam, cæcam et surdam, exponit vivum cadaver ante sancti Viri vestigia, dicens: Pater sanctissime, quod tibi de medicina restat, huic languidæ impende. Nam tibi credimus reservatum esse, ut, ei restituta sanitate, acquirat a te, quod amisit de germine o. Tunc pietas insignis evocatur in lacrymis. Mox ad militiæ suæ Placidus belliger

id prodigiis non paucis

o

arma

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

arma convertitur, ad obtinendam victoriam preces offert summus inter oratores orator. Vir autem sanctus, ab oratione exurgens, salutiferæ Crucis signaculum super languidum faciens, eo momento, in Trinitatis nomine trino depulso languore, statim patefactis aurium oculorumque meatibus, plaudentibus cunctis, muta loquax, surda audiens, cæca videns effecta est. Quo facto, universi laudem dederunt Altissimo, et Placido, beatissimi patris Benedicti discipulo. Alius præterea Romanæ urbis incola, cum pessimum typum *p* infirmitatis incurrisset, ad Sanctum Domini deductus, sanitati pristinae redditus est. His taliter prælatis, prosequamur et reliqua. Quidam præterea non ignota gentis municeps, missa manu in vulnere cuiusdam, tota intumuit, hinc grassante febre, tota pars brachii relaxatur putredine. Hic Sancto Domini nuncium mittens, ut ad se diverteret, precibus fuis obtinuit. Sed mox, ut ejus brachium Vir Dei sacro Vexillo munivit, mirificus medicus, quicquid inerat ulceris, pretioso signo restrinxit. Alii interea viro dum manus contractæ fuissent, ad sanctissimum Virum, morbo instigante, percurrit, quem, sacro signo addita, oratione, sanitati priori restituit. Mirandis plus miranda ad gloriam Christi succedunt. Quidam præterea vir, dum spiritu immundo acriter infestaretur, ad sancti Viri præsentiam curandus deductus est. Quem Pater sanctissimus sanitati restituens, videntibus eum circumstantibus, velut fumus, de capite energumeni umbra fucata egreditur.

passim illustrat:

27 Eo etiam tempore Viro Dei oblatum est languidus, cui duplex morbus inerat, inde vetustas, hinc cæcitas, qui salutem deprecari verbis trementibus incepit. Qua supplicatione Placidus pater permotus, languidi senis et debilis, oratione præcedente, sanctæ Crucis signaculo lucernæ oculorum reddunt luminis radium, et dato speculo Crucis, tenebræ diffugerunt. Qui illuminatus Deo Patri reddidit gloriam, per quem Christus operatur, Sanctique præconia circumquaque diffamabat; dinumerantur morbi, ut Christus glorificetur, fons Placidi patris sanctissimi. Quidam namque languidus ita capite, oculis et totis hydropis morbo tensus erat visceribus, ut in utris similitudinem quasi totus venter esset pertractus in vitalibus, et, velut vitrum, perluceret infecta cutis extrinsecus, qui a medicis desperatus ad Beatum confugit, extrema sorte remedium, quique mox, ut vestibus exutus, et sacratissimæ Crucis est signo munitus, hydropis inclusus liquor sacri Signi impressione consumitur. Sic modo admirabili nec intus humor retentus est, nec foris egressus, arte prædicabili humorem signo siccat. Is autem, qui languidus fuerat, divinum beneficium per beatissimum Placidum in se patratum advertens, Deum laudare et benedicere cœpit, dicens: Domine Jesu Christe, qui mihi sanitatem reddidisti meritis sanctissimi servi tui Benedicti per pretiosissimum Placidum, discipulum ejus, te benedico.

ad Furcas Caudinas progressus, cæcum,
q

28 Vir autem domini cum jam ad Furcas Caudinas *q* propinquaret, quidam cæcus lucem postulaturus ad eum accessit. Quem Sanctus Domini ut vidit, jussit, illum perducere ad se. Et dum appropinquasset, manus suas super oculos ejus clausos imponens, atque ad cœlum sua lumina vertens, oravit ad Dominum, dicens: Lux mundi, Deus, qui in fine temporum Filium tuum, Dominum nostrum Jesum Christum, incarnari

de Virgine constituisti, qui mundum, in peccati fovea jacentem, misericorditer per jam dictum Filium tuum erexisti, qui beatissimum patrem nostrum Benedictum Ecclesiæ tuæ speculum et legislatorem dedisti, qui dedisti ei potestatem mederi omnibus vulneribus atque languoribus, tu per ejus sanctam intercessionem huic misero, in tenebris constituto, lucis gaudia condonare dignare. Cumque orationem complisset, super ejus oculos signum luciferæ Crucis imprimens, dixit: Illuminet te Dominus noster Jesus Christus, Filius Dei, qui cæco nato lumen restituit. His dictis, mox, ut super ejus oculos signum Crucis expressit, lux effulsit, et totum laborem medici virtus Crucis cessare fecit.

29 Quædam interea mulier, dum gravissima infirmitate detineretur, audita fama miraculorum sancti Viri, sollicitè interrogare cœpit, unde tantum gaudium in populo esset. Qui cum respondissent, quod eo Placidus, beatissimi patris Benedicti discipulus, transiret, qui cæcos illuminat, dæmones fugat, omnibusque, necessitatem patientibus, divina dona impertit; mulier fide in Deum, spe in Sanctum Domini fervens, ad eum accedere studuit. Vir autem sanctissimus, præsciis futurorum, videns mulierem venientem interrogare cœpit, unde vel qua ex re ad eum venire voluisset. Hæc autem vestigiis ejus provoluta, dixit: Diu est, Pater reverende, quod, diutino languore afflicta, sanitatis beneficium ex toto amisi. Unde supplex tuam Paternitatem exoratura adveni, quatenus preces ancillæ tuæ exaudias: confido enim et fiducialiter credo, quod per tuam sanctam intercessionem ostendat in me Dominus gratiam suam, placidus mulieris fidem et devotionem admirans, expansis in cœlum manibus, oravit ad Dominum, dicens: Lux, æterne Deus, vita, via, deus, sapientia celsa tuorum, expelle, quæso, ab ancilla tua omnem languorem, ut, sanitati restituta, nomini tuo sancto gratiarum præconia persolvere valeat. Vix in oratione Placidus sanctus verba compleverat, et, redeunte sanitate, mulier ad verbum Viri Dei festina consurgens, facienti mirabilia in cœlo et in terra laudum munia decantare devotissime cœpit, confitens, Placidi interventu sanitatis sibi advenisse beneficium.

mulierem infirmam,

E

30 Hæc dum per ora circummanentium serperent, quidam vir per quamplura tempora febricitans decubabat in lectulo. Huic dum beatissimi Placidi miracula relata fuissent, cursu, quo poterat, beatum adiens Placidum, postulabat ab illo benedictionem. Quem Vir sanctus vivificæ Crucis vexillo muniens, dixit: Benedicat te Dominus Deus ex Sion, ut videas, quæ bona sunt in Hierusalem omnibus diebus vite tuæ. Ad hanc itaque Viri vocem validudo languoris recessit, dolor fugatus est, omnesque adstantes in stuporem et admirationem convertit dicens, quod vere Deus visitavit plebem suam, qui tantum ac tale ad partes illas dignatus est transmittere donum. Ipse autem sanctus Vir, licet tanta, magistro suo juvante, patretur et stupenda miracula, humilitatis amicus, humilitatem modis omnibus retinens, ultimum se omnium hominum judicabat, dicens: « Vermis sum et » non homo, opprobrium hominum et abjectio » plebis *r.* » Post patratum itaque per beatum Placidum in languente miraculum, quidam debilis manu contracta ad eum accessit. Quem dum sanctus Vir perspexisset, oculis in cœlum erectis,

F
febricitantem, manu aridum, energumenum,

A erectis, dixit: Domine Jesu Christe, qui ad interventum Apostoli tui Petri claudum ad fores templi sedentem mirabiliter existi*, tu per intercessionem dilectissimi servi tui Benedicti, magistri nostri, huic contracto manum restituere. Ad hanc vocem, dum digitos ejus suis sanctis manibus contrectasset, subito sicca palma revivuit. Iisdem porro diebus quidam vir, graviter a spiritu immundo vexatus, ad sanctum Domini Placidum curandus adductus est. Cumque pro eo omnipotentis Dei clementiam exorasset, manu sua signum Crucis super eum faciens, statim a circumstantibus, de ejus naribus scintillante igne, fumus egredi visus est, cunctisque patenter innotuit, prævæ cogitationis auctorem in specie fumi ab eo discessisse.

e quovis morbo laborantes sanat;

31 Jam vero si exæquerentur miraculorum singula, quæ in tali præcepto floruerunt itinere, hæc sine numero essent, nec esset modus in pagina. In quocumque enim loco, ubi Placidi beati se convertit præsentia, nulla morborum generibus ejus interventu defuit medicina: quia, quot se obtulissent languentium vulnera, tot super ægros fundebat salutis semina. Nam beati Placidi quis exæquare poterit prima ad ultima?

B Cum per signum Crucis salvaret languidos, curaret energumenos, ante quem, quamvis occulte venisset antiqui hostis versutia, statim se manifestavit fraudulenta fallacia. Hac de re a conspectu sancti Viri, quia celari non poterant, nec tolerabant præsentiam, terribili ululatu sua gemebant incendia, passim per loca violenter exponebant crimina, suspensa per aera frequenter nec interroganti confitebantur et nomina, et sæpe suo impulsu currebant ad sanctum Virum crucianda dæmonia, pendebantque religati energumeni aërio vinculo, et, quæsi clavis defixo, tendebant vestigio. Cumque iter ageret, strages dæmonum ante Placidi beati obtutum cadebant catervatim, per vestigia diversis modis effusa, hæc muta, illa clamantia; illa fixa, hæc lubrica: et velut ante judicem dum gesta ferrent, non effugebant tormenta. Sed ad sancti Viri præconium quanta est hæc laudatio, cum ineffabiliter multa et stupenda fierent sub momento s? Jam vero de miseria egenorum relevanda quantum fuerit prodigum, explicare quis poterit? In tantum enim, etiam in itinere constitutus, miseras et egestates aliorum relevare studebat, ut jure cum Job dicere posset: « Ab infantia crevit mecum miseratio t. »

C 32 Tunc temporis quidam juvenis in tantum fuit membrorum destitutus officio, ut calcanea natibus quasi clavis inhaerent affixa, manusque ad mamillas et brachia retro hinc inde costis quasi quodam glutino necterentur, oculis quoque et auribus, ipsique linguæ propria erant negata officia. Hic, adjutorio suorum impositus in sistarcia u, comitantibus sibi pueris, ad beatum Placidum pervenit, prostratusque pedibus ejus, rogabat, ut sibi solita pietate succurreret. Quem flebili voce misericordiam poscentem Sanctus Domini cum perspexisset, inquit, unde venisset. Tum ille, Propter te, inquit, Pater sanctissime, patria parentibusque relictis, nequam de pollicitatione dubius, sed Christi virtute securus, huc ad te sanandus adveni. Adhæc Sanctus, erectis in cælum manibus et oculis, Dei omnipotentis clementiam devotissime cœpit supplicare, ut per merita sanctissimi Benedicti misero sola* pietate succurreret. Cumque orationem complexset, languidus magnis vocibus

t in quibus debiles tres,

u

* solita

Octobris Tomus III.

cœpit clamare, ita ut vocibus ejus omnes percellerentur. Et ecce repente coherencia cœperunt membra resolvi, atque, decurrente cruore, paulatim crura et manus, diutino glutino coarctatæ, in pristinum vigorem restitui. Sicque factum est, ut æger, qui alienis manibus delatus advenerat, propriis jam sanus incederet vestigiis. Et ita est in eo plenitudo restaurata salutis, ut in uno eodemque tempore et visum oculi, et aures auditum, et lingua ejusdem recte loquendi pristinum recepissent officium. Quidam vero, dum per annos quamplures manuum ac pedum, sed et oculorum fuisset privatus officio, ad Placidum, patrem almificum, veniens, universa debilitatis molestia liberatus est. Alius quoque adolescens, qui erat a renibus usque deorsum, omnium immobilis rigiditate membrorum, ita ut manibus innitens universum post se corpus trahens, ad instar vermium per terram reperet. Hic, ad sanctum Placidum adductus, salutem integerrimam recuperavit in omnibus membris.

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

33 Per eos dies dum sanctissimi Placidi miracula per ora hominum volitarent, Deoque ac patri sanctissimo Benedicto, magistro ejus, super tanta prodigia gratias agerent, quidam cæcus, duci se ad beati Placidi præsentiam, fecit, clamans et dicens: Placide et serve Dei vivi, adjuro te per magistri tui Benedicti dulcissimum nomen, ut mihi a Domino Salvatore, illuminatore omnium, visum impetrare digneris. Confido enim, et fideliter credo, quia, quicquid a Domino petieris, impetrabis. Sanctus autem Domini Placidus, pietatis discipulus, more sibi solito ad misericordiam flexus, vivificum signum Crucis super oculos ejus faciens, dixit: Domine Jesu Christe, qui cæco nato oculos, quos natura negaverat, reddidisti, et sedentes in tenebris et umbra mortis illuminasti, ut per merita servi tui, magistri nostri Benedicti, hujus cæci oculos illuminare dignare, ut, videns mirabilia tua, sanctum nomen tuum, quod est benedictum in sæcula, laudet hic et ubique. Cum a circumstantibus responsum fuisset, Amen, illico aperti sunt oculi ejus, cœpitque laudare Deum, dicens: Benedictum sit nomen Domini gloriosissimi, qui me illuminavit per intercessionem beati patris Benedicti, et per sanctissimum Placidum, discipulum ejus. Fit vox lætitiæ per ora cunctorum, pueri cum mulieribus juvenes cum senibus, Dominatori et Salvatori Domino Jesu Christo laudem decantantes occurrunt, clamabantque: Gloria tibi, salus ac vita cunctorum, qui tantum ad partes nostras dignatus es transmittere donum.

et a natiuitate cæcus.

E

F

ANNOTATA.

a In his Pompeius Cilius, infra num. 42 memoratus, qui eodem loco, quo S. Placidus, sepultus fuit.

b Id est, villa, prædica.

c Joannis 5, v. 30: Non quero voluntatem meam, sed voluntatem ejus, qui misit me.

d Ad Romanos 8, v. 10.

e Act. Apostolorum cap. 14, v. 21.

f Non potuit Casino eo anno proficisci S. Placidus, si Sabinum, Canusinum in Apulia episcopum, quod infra num. 36 asseritur, inviserit. Vide dicenda ad lit. e in Annotatis ad caput 3.

g Campaniæ Felicis civitas, nunc in eum locum translata, ubi olim erat pons Veteris Casilini.

46

h Colitur

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

h Colitur 30 Octobris; coluitque amicitiam cum S. Benedicto, qui illius animam in caelum deferri vidit.

i Primicerius, primus in quolibet ordine, heic prima dignitas canonicorum. *Mabillonius in Annotatis hic.*

k Nullum tamen ante id tempus miraculum fecisse scitur.

l Duplex hujus nominis prope Vulturum fluvium civitas episcopalis olim fuisse videtur: altera, quae hodie Cajazzo Italis dicitur, Casinum inter et Vulturum, altera trans illum: hæc hic videtur intelligi. Vide dicta Commentarii præv. num. 113 et k seqq.

m Febri quartana, a voce Græca τῆρας, significante accessionum in morbis remissionumque revolutionem.

n Legati, sive quos suo nomine mitteret.

o An a nativitate?

p Vide lit. m.

q In Hirpinis, inter Abellam et Beneventum, Romani exercitus clade memorabiles. Dicuntur vulgo: Stretto d'Arpaia.

r Psalm. 21, v. 6.

B s Quædam heic ex Fortunato, inquit hoc loco *Mabillonius. Ita nimirum Vincentius Fortunatus, Pictaviensis episcopus, scribit in Vita S. Germani, episcopi Parisiensis, anno 576 defuncti, apud nos tom. VII Maii pag. 786, col. 2. Sed si exequamur miraculorum singula, quæ suis gestis præsentem floruerunt in vita, hæc sine fine sunt, cæpta nec erit modus in pagina: quia, quocumque se convertit præsentia, nulla morborum generibus defuit medicina: et quanta se obtulerunt languentium vulnera, salutis fudit tota semina. Nam quæ prima pontificis exsequamur vel ultima, cum per salivam oris sui multa curata fuerint ulcera, purgata sint energumena? Ante quem, quamvis occulte venisset hostis nequitia, statim se manifestavit fraudulenta fallacia: ac de conspectu sancti viri, quia celari non poterant, nec tolerabant præsentiam, terribili ululatu sua gemebant incendia, passim per loca volitantia exponebant et crimina, suspensi per aera, frequenter nec interrogati confitebantur et nomina, cum sæpe suo impulsu currebant ad sanctum virum crucianda dæmonia. Cujus minister quo loco Sancti tenebat baculum, illic energumenus pendeat aereo vinculo, et, quasi clavis affixo, tenebatur vestigio.... Cum vero pedem efferret de domo vel ecclesia, videres strages dæmonum ante tanti pontificis ac triumphatoris obtutum. Cadebant circa Sancti catervatim vestigia, diversis modis effusa; hæc muta, illa clamantia, illa fixa, hæc lubrica; et velut ad judicem dum gesta referrent propria, non effugiebant tormenta. Sed ad Sancti præconium quanta est hæc laudatio, cum ineffabiliter multa et stupenda ab eo fierent momento? *Manifestum itaque est, non Gordianum, sed e recentiorum numero unum Fortunati de S. Germano verba S. Placido applicuisse; quod et alibi his in Actis ex Victore Vitensi præstitum esse, observavi num. 114 et hinc seqq. Comment. prævii.**

t Job cap. 31, v. 18.

u Sistaricia, *σισταρτζια*, commeatum annonamve significat apud Græcos: apud Latinos etiam recentiores sistaricia et sæpius, sed corrupto nomine, sistaricia sumitur pro cista aut canistro vel mantica, qua edulia continentur. *Ita Mabillonius in Annotatis.*

CAPUT III.

Sanctus iter suum promovet, Messanam appellitur, ibique monasterium condit.

I nde itaque Placidus, beatissimus pater, egrediens, Beneventum a devenit, atque a sancto Martino b episcopo ob amorem beatissimi patris Benedicti cum omni reverentia susceptus est. Ibi itaque vir Domini Placidus dum cum eodem sancto pontifice resideret, claudus quidam, Malo c nomine, juxta episcopum eundem commanens, qui non aliter, quam genibus repens, cum scabellulis terram verrebat, comperit a Gordiano et Donato ac civibus urbis, illuc advenisse Placidum, beatissimi patris Benedicti discipulum, cujus sanctitatis et virtutis fama se jam per totum orbem extenderat. Hic nisu, quo poterat, beatum audiens Placidum, cœpit clamare, dicens: Adjuro te, Placide, serve Dei excelsi, per orationem magistri tui sanctissimi Benedicti, cujus meritis, sicut audivimus, liberatus es, ne ab aquis lædi potuisses, ut me sanitati restituas. Et cum a sancto Martino episcopo et ab omnibus rogaretur, jussit, eum adduci ad se, et stans, super illum orationes fudit ad Dominum, dicens: Domine Jesu Christe, qui totum mundum, cum esset perditus, restaurasti, tu per merita beatissimi patris Benedicti adesto nobis et huic famulo tuo, opem salutis ei inferendo, ut, pristina sanitate recepta, nomen tuum gloriosum benedicat in sæcula sæculorum. Et cum omnes respondissent, Amen, protinus consolidata sunt bases ejus et plantæ, et sanissimus surgens, clamabat: Gloria tibi, Domine Jesu Christe, qui me salvum fecisti per beatissimum Placidum, discipulum sanctissimi Benedicti, servi tui. Habitatores autem civitatis Beneventanæ, tale miraculum per beatum Placidum patrum videntes, laudabant et benedicebant Deum, dicentes: Jubilet et psallat tibi, Deus, terra, pontus, et plebs fidelis hymnum decantet, qui servo tuo Benedicto tam pretiosum concessisti discipulum.

35 Talia dum quidam cæcus audisset, propinquorum manibus ad patris Placidi præsentiam se duci, fecit, lacrymosisque singultibus clamabat, dicens: Placide, serve Dei dilecte, qui meritis magistri tui Benedicti adjutus, sanitatis gaudia quampluribus reddidisti, succurre, quæso, meæ miserabili cæcitati, quatenus, deletis tenebris, lucem possim adspicere, et cuncta Regentem cum cordis jubilo valeam collaudare. Sanctus vero Domini Placidus ad misericordiam flexus, erectis in cælum manibus, dixit: Domine Jesu Christe, lux vera, quæ illuminas omnem hominem, venientem in hunc mundum, tu per merita magistri mei, servi tui Benedicti, huic cæco lumen donare digneris, ut, videntes mirabilia tua, laudent et benedicant nomen tuum, quod est gloriosum in sæcula. Hi vero, qui aderant, cum respondissent, Amen, exaudivit Dominus de templo sancto suo Servum suum, cæcoque poscenti lumen restituit. Qui, sanitati redditus, clamabat, dicens: Tibi sit, Christe, laus, honor, decus

Sanctus a
S. Martino

a

b

c

E

F

Beneventi;